

Obrar, pensar i aprendre de les accions-reflexions-accions realitzades. pep aparicio guadas, Institut d'Estudis Territorials el Caroig

Des de fa molt de temps hem estat planificant-intervenint... al territori del Caroig, amb diferents, entitats, associacions... i procediments; però, des de 2012, aquestes accions les realitzem des de l'*Institut d'Estudis Territorials el Caroig, IETEC*, tractant de, per una banda, cobrir interessos, necessitats... que no estaven coberts i, per altra, tractant d'articular propostes i d'encetar una certa coordinació amb organitzacions afins, amb la clara finalitat de fer territori, fer xarxa, fer país... investigant, analitzant i reflexionant, sobre els diversos elements culturals, socioeconòmics, formatius... que configuren el Caroig i l'incardinen al País Valencià. I, al mateix temps, generant i impulsant unes pràctiques culturals, socials... coefectuades que ens possibiliten per a una intervenció perenne que, alhora, produeix uns "*aprenentatges ens inscriuen en un món i al mateix temps fan que el desbordem, que el contestem, que desitgem transformar-lo.*"¹

Fruit del treball d'aquests anys, a l'IETEC, ens plantejarem la possibilitat de tenir un dispositiu comunicatiu que, alhora, pogués respondre, tant a les necessitats de fer públiques les investigacions, les reflexions... que fèiem com la plasmació dels diversos seminaris i jornades de formació i/o intervenció realitzats per implementar un procés de conscientització territorial-ecològica, educatiu-cultural, sociopolítica...-. Així configuràvem una triple ferramenta comunicativa: *papeles el Caroig* (5 llibres i 1 catàleg); revista *caroig* (15 números fins ara) i *cuadernos comarcales* (1 volum).

En juliol-2019, presentàrem *caroig 13* a Casas de Benali-Énguera; mentre que *caroig 14* no l'hem presentada per motiu de la pandèmia del covid-19; en aquest número abordarem qüestions relacionades amb la defensa mediambiental i ecològica dels boscos, muntanyes... i l'apoderament de les persones emprenedores. I és en aquest compromís on l'IETEC ha de ser capaç de convertir-se, en dispositiu-agència de transformació, constel·lant en la seua òrbita la ciutadania, les associacions i organitzacions, les institucions... interessades en l'estudi-investigació, la preservació i difusió del patrimoni local, el canvi econòmic i la defensa del medi ambient de manera integral, etc.

¹ GARCÉS, Marina (2020). *Escola d'aprenents*. Galàxia Gutenberg. Barcelona.

Ara, amb *caroig 15*, esperem organitzar un parell de presentacions... Aquest te il·lustracions de Willy Ramos; aborda algunes qüestions crucials: *Polítiques actives a la Canal de Navarrés i pobresa; agroecologia i cooperativisme; el reconeixement de persones reveladores del territori en diferents àmbits; etc.* i aquests, tal vegada, son alguns dels vectors per poder repensar i refer la nova situació sociopolítica, econòmica... d'aquestes terres. Sempre des d'una perspectiva democràtica i emancipadora, ecològica i solidària... en la qual la ciutadania i el teixit social i cívic esdevé fonament motriu-i-matriu de les planificacions, de les associacions-coordinacions, de les decisions... i de la novació socioeconòmica, educatiucultural... per convertir-se en un territori i una societat més digna, decent i inclusiva.

Justa en ombra. GGI sobre tela.

Editorial

...el nostre futur, és rural?

Una estranya pregunta avança per qualsevol lloc... un muntanyenc entre la pujada versant de l'economia amb els avanços tècnics i, aleshores, va generant les condicions necessàries no sols d'una mena de dominació absoluta dels espais naturals, dels paisatges controlats, dels territoris enginyerats... i, finalment, d'una pseudoteoria que explica justifica aquestes dominacions i l'acció d'amorçar els éssers vius, submergeix i aterritoriatza a la realitat global del nostre. Aquest dies, però, per la debilitat que s'acaba la pandèmia camina amb propòsits basats que somen sols l'avere de misèria i desesperació, molt

especialment als territoris rurals, tractant d'ocurrir en moments que, de cap manera, milloren la vida de les persones que viuen en ells.

La immediat, la injustícia, la breuitat... d'aquestes actuacions, reventades d'una certa ajuda i/o falsa caritat creuen el desenvolupament, la repulsió... se desdota i s'omple a introduir els valors dels del vell capitalisme, valors que ells supeditats al culte a la competència, al creixement i la rentat, a la sobreexplotació extractiva dels recursos – aigua, sol, boscos, etc. – amb una debilitat i crítica agrosocietat patrimonial... Caldrà, per tant, fer altí impossible per conservar la humanitat des d'una perspectiva-dinàmica i no geo-ecològica.

papers el Caroig

Per tot això, considerem des de l'IETEC, que hem d'esdevenir dispositiu de novació territorial, junt amb d'altres organitzacions i entitats afins, en el nostre àmbit d'intervenció, a partir de la introducció de senzills canvis, ja siga en les relacions amb les altres agències i institucions del territori, com en la manera de treballar i, sobretot, en l'estil de planificar i/o organitzar les analítiques-diagnòstics del territori. I, a més a més, l'abordatge dels procediments de treball així com dels mètodes de coordinació-associació i, molt especialment, de l'abordatge de les relacions que establim amb les agències i institucions del territori.

En aquest sentit, no hauríem de perdre de vista el model de novació que suposa-implica i/o es mostra com un model efectiu, el que des de les diverses iniciatives d'Aules, Centres, Instituts... d'Estudis Locals-Comarcals i Territorials, es posa en moviment per facilitar la co-creació, la col·laboració i la coefectuació inter-agències i inter-institucions per assolir els objectius de desenvolupament sostenible, el desenvolupament de projectes, programes i processos per tal d'aconseguir el ben viure de les dones i els homes que habitem aquests territoris.

I per efectuar i/o operar aquestes funcions, tasques i obres la revista *caroig* –junt amb la resta d'elements del dispositiu de comunicació creat– és primordial i indispensable puix necessitem comunicar les lluites, les experiències... educatives, socioculturals, ecosocials... en defensa del patrimoni rural, natural i cultural, per poder aprendre en transformació. I, com afirmaven fa ja un cert temps, *“sense separar la naturalesa de la cultura, ni la cultura de la naturalesa, reaprenent a pensar transversalment i obliqua, procedint a una encarnació territorial alternativa que aborde la salvatge desterritorialització capitalista i depredadora del món rural que afecta a l'hàbitat, a les poblacions, al clima... i que procedeix a fer desaparèixer no sols les espècies – inclosa la nostra–, també les paraules, els gestos i afectes solidaris, les trames i textures naturals i culturals, els intercanvis i les cooperacions de treball, l'hospitalitat i les xarxes comunitàries d'ajuda... en una perspectiva i dinàmica d'ecologia de les bones idees i de les bones pràctiques educativosocials, culturals, polítiques, etc. tot fent que singularitats aïllades, i de vegades rebutjades, esdevinguen processualment actives, prenent la paraula i l'acció al territori, tot*

tractant de consolidar i/o actualitzar el paisatge i el patrimoni”². Això és el que voldríem cultivar, adobar, implementar, mesclar, recollir, intercanviar, elaborar, donar a conèixer, encarnar... des de *caroig* envers el Caroig i les seues gents.

---

² APARICIO GUADAS, pep (2012). *Paisatges i patrimoni cultural*. Edicions del CREC-Institut d’Estudis Territorials el Caroig. Énguera.